

สร้างงาน จิตวิญญาณ

Inspiration ▶

เรื่อง... สุกลักษณ์ เอกกิตติวงษ์
ภาพ... วิศิษฐ์ แถมเงิน

ด้วยความที่อยู่กับ ศิลปะ มาทั้งชีวิต “อริยะ กิตติเจริญวัฒน์” จึงเป็นหนึ่งในผู้สร้างแรงบันดาลใจให้แก่คนในวงการศิลปะ ในแง่ของความรักศิลปะ พัฒนางานไม่มีที่สิ้นสุด อีกทั้งยังเป็นผู้สร้างศิลปินรุ่นใหม่เข้าสู่วงการผ่านการเป็นอาจารย์อีกด้วย

ปัจจุบัน อริยะ เป็นรองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อาชีพที่ทำมาตั้งแต่อายุ 26 ปี หลังจากจบคณะจิตรกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์ ทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยศิลปากร

แรงบันดาลใจแห่งตน

ศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจให้ อริยะ คือ “เกียรติศักดิ์ ชานนารณ” ศิลปินแห่งชาติปี 2549 สาขาจิตรกรรมที่เคยเป็นอาจารย์เมื่อครั้งศึกษาอยู่ที่ลาดกระบัง ด้วยเห็นว่าท่านนั้นทำงานศิลปะอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่รู้จักจนถึงปัจจุบัน ส่วนตัวตั้งใจจะดำเนินรอยตามในการทำงานศิลปะตลอดไป

งานศิลปะระดับโลกของศิลปินในตำนานหลายท่านอย่าง ลีโอนาโด ดา วินชี หรือ ไมเคิล แองเจโล ก็สร้างความตราตรึงและเป็นแรงบันดาลใจให้ อริยะ ไม่น้อย เพราะหลังจากได้สัมผัสของจริงเมื่อครั้งไปท่องเที่ยว ได้รับความรู้สึกต่างแตกต่างจากที่เห็นแค่ในหนังสือมากนัก

“ในหนังสือที่เราเห็นกับความเป็นจริงที่อยู่ตรงหน้าคนละเรื่องเลย เราทำได้ยังไร แรงผลักดันให้เรากลับมาฝึกฝนตัวเอง อย่างประติมากรรมหินอ่อน ‘เดวิด’ ที่ตระหง่าน ณ Accademia Gallery กรุงฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี เห็นครั้งแรกตะลึง เหมือนต้องมนต์ เป็นความพอเหมาะพอดี”

การสร้างศิลปะ ศิลปะปนกร

ความพอดีของงานแต่ละงาน บางครั้งอาจจะได้มาโดยบังเอิญ แต่ส่วนใหญ่จะรับรู้ได้โดยประสบการณ์ การสร้างงาน 1 ชิ้น ควรจะหาให้ได้ว่าจะไรคือจุดที่ดีที่สุด แคลไหนที่จะพอทั้งตัวเองและคนรับสารเข้าใจได้ ซึ่งความสมบูรณ์รอบตัวนั้น จะลั่งสมและเป็นตัวแปรให้เราปรับปรุงงานไปสู่สิ่งที่ดีที่สุด

แรงบันดาลใจแห่งศิษย์

ประสบการณ์ที่ได้เห็นงานศิลปะระดับโลกของจริง ทำให้เกิดแนวคิดว่านักศึกษาคควรได้ไปสัมผัสสิ่งเดียวกันนี้ด้วยตัวเองสักครั้ง เพราะเป็นแรงบันดาลใจชิ้นเล็กที่จะนำไปต่อยอดความสามารถของตัวเอง

อริยะ ยังเล่าถึงการรับมือเด็กดีสดี มันใจในตัวเองสูงว่า ไม่ยาก แค่ให้เวลาพิสูจน์ ลองนำตัวเองไปเปรียบเทียบกับรุ่นพี่ เขาเจหรือยัง ให้โอกาสเขาให้เห็นผลงานที่กว้างกว่าที่เคยเจอ เขาก็จะเห็นว่าฝีมือที่คิดว่าแน่ ยังมีชั้นกว่า ซึ่งในระบบการศึกษาจะพิสูจน์ได้หลายอย่างจากเกณฑ์มาตรฐาน

“เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยมีดีสดีหรือ เพราะสุดท้ายจะเห็นรุ่นพี่คุณอยู่ปี 1 ก็เห็นงานของพี่ที่จะจบที่ใจกว้าง อยู่ปริญาตรีเห็นงานพี่ปริญาโทที่เหนือชั้นกว่า ส่วนปริญาโทก็ยังมีอาจารย์ที่เฉียบขาดกว่า ซึ่งสามารถเอามาย้อนเทียบกับตัวเอง”

ทว่า เมื่อออกสู่วงการภายนอก ก็ระวังตัวกันได้อีกทางหนึ่งจากคู่แข่งงานศิลปะ เพราะไม่ใช่ทฤษฎีแล้ว แต่เป็นความหมายที่ส่งตรงไปถึงจิตใจของผู้ชม รวมทั้งจังหวะเวลาที่เหมาะสม บางที 2 คน ฝีมือชั้นเทพทั้งคู่ แต่คนอาจจะตัดสินใจของคนใดคนหนึ่งด้วยความถูกต้องกว่าเท่านั้นเอง

แรงบันดาลใจแห่งเอกลักษณ์

อีกความท้าทายหนึ่งของคนทำงานศิลปะ คือ การค้นหา “ตัวตน” จะเห็นได้ว่าศิลปินทุกคนจะมีลายเซ็นหรือเอกลักษณ์ในผลงาน ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายเลย เพราะแต่ละผลงานย่อมมีมุมมองที่อยากสะท้อนต่างกันไป กระนั้นจะต้องมีตัวตนลงไปผสมให้กลมกลืนทุกชิ้นงาน

อริยะ ที่มีชิ้นงานเป็นสแตนเลสและใบไม้ เห็นว่า ศิลปินต้องสร้างเอกลักษณ์ที่สะท้อนความปัจเจกในตัวเอง ซึ่งหาก

ความพอดีของงานแต่ละงาน บางครั้งอาจจะได้มาโดยบังเอิญ แต่ส่วนใหญ่จะรับรู้ได้โดยประสบการณ์ การสร้างงาน 1 ชิ้น ควรจะหาให้ได้ว่าจะไรคือจุดที่ดีที่สุด แคลไหนที่จะพอทั้งตัวเองและคนรับสารเข้าใจได้ ซึ่งความสมบูรณ์รอบตัวนั้น จะลั่งสมและเป็นตัวแปรให้เราปรับปรุงงานไปสู่สิ่งที่ดีที่สุด

เป็นงานจิตรกรรม ต้องคิดตั้งแต่จะใช้สีแบบใด คิดงานออกมาแนวไหน ด้านบวก ด้านลบ หรือหลุดๆ รวมไปถึงแนวทางจะเป็นธรรมชาติ หรือนามธรรม (Abstract)
“ตัวตนเป็นสิ่งที่ต้องค้นหา ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย และที่สำคัญกว่า คือ ทำอย่างไรให้เห็นตามเส้นทางที่สร้างอย่างสม่ำเสมอ การเกิดตัวตนขึ้นก็ยากแล้ว แต่การเกิดขึ้นแล้วและทำให้ตัวเองเดินไปสม่ำเสมอ ไม่ตกหล่นหายนั้นยากกว่า”

อริยะ ยังกระตือรือร้นเกี่ยวกับการรักษา ระดับตัวเองว่า หลายคนมีตัวตนและผลงานเป็นที่ยอมรับ แต่หาเสียตายที่บางคนก็เลิกลหายไปแล้ว อาจจะเป็นเพราะเบื่อ หรือคิดว่าตัวเองทำจนสุดทางแล้ว ไม่มีความท้าทายอะไรอีก ซึ่งเรื่องนี้ต้องยอมรับว่ามีชั้นก็ต้องมีลง เพียงแต่เราจะรักษาระดับตัวเองไม่ให้อ่อนแอจนตกอับได้ไหม

“ในชีวิตหนึ่งเราสร้างผลงานมากมาย ขอแค่เกิดมาสเตอร์พีซสัก 1-2 ชิ้นก็โอเคแล้ว ต้องเข้าใจว่าคนเรามีฝีมือจุดสูงสุด ก็ต้องลง ฉะนั้นเวลาลงก็อย่าไปท้อ ไม่ใช่พอได้รางวัลก็หยุดไปเฉยๆ พอจะกลับมาทำอีกทีก็ยาก อย่างผมเวลาเปิดเทอมมานั่งทำงานศิลปะก็ออกแก็กให้ตัวเองได้ขยับ”

แรงบันดาลใจแห่งสังคม

ล่าสุด จบไปเรียบร้อยแล้วสำหรับการแสดงนิทรรศการ ผลงานศิลปะที่ อริยะ ร่วมกลุ่มกับเพื่อนศิลปินอีก 13 คน ในนาม OUT OF SIGHT ภายใต้แนวคิด FACE ที่หอศิลป์จามจุรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 30 ก.ค.-14 ส.ค. 2557 ที่ผ่านมา

อริยะ เป็นพี่ใหญ่ที่เป็นได้ใจจัดแสดงงานนี้ บอกว่า เป็นครั้งแรกที่รวบรวมเพื่อนศิลปินมาจัดแสดงงาน ซึ่งแนวคิด FACE นั้นได้ไอเดียมาจาก Facebook และยังคงความได้กว้าง “ไม่เคยรวมตัวกันเลย ก็อยากจะมีกับเขาบ้าง เพราะขาดหายจากกิจกรรมไปนาน ก็ได้ให้โจทย์ไป แต่ละคนก็เอาไปตีความและทำผลงานอย่างที่ตัวเองถนัด ก็มีทั้งจิตรกรรม ภาพพิมพ์ ประติมากรรม สื่อผสม”

ผลงานของ อริยะ ที่สร้างสรรค์มาเพื่อนงานนี้มี 2 ชิ้น ใช้เทคนิค “สแตนเลส” ทั้งคู่ คือ “EYES IN SILENT” เป็นดวงตา 2 ดวง มาจัดวางในลักษณะจ้องมองกัน

“เรานึกถึงคนตาบอดที่ไม่สามารถมองเห็นในสิ่งต่างๆ อย่างคนปกติได้ ต้องอยู่ในความมืด อยู่ในความเงิบ การสื่อสารแทนการมองเห็นต้องอาศัยการสัมผัส”

ส่วนผลงานอีกหนึ่งชิ้น ในชื่อว่า “การเผชิญหน้าบนความท้าทาย No.2” โครงร่างมนุษย์ที่ไม่มีหน้า ยืนอยู่บนฐานที่มีแรงกระเพื่อม ขณะที่กายมีพันนาการจากเส้นสาย ลายลวดดูยุ่งเหยิง

“เป็นมุมมองจากสภาพแวดล้อม สังคมในปัจจุบัน ที่มีความเสี่ยงอยู่ตลอดเวลา ความเป็นอยู่ไม่ปลอดภัย จึงถ่ายทอดออกมาเป็นร่างคนยืนอยู่บนผิวน้ำ สะท้อนถึงความไม่เสถียรของชีวิต”

ความตั้งใจของ อริยะ และพวกเพื่อนศิลปิน OUT OF SIGHT หลังจากนี้ คือ อยากให้รวมตัวลักษณะนี้ทุก 2 ปี แต่ก็กำลังคิดอยู่ว่าแต่ละคนก็มีงานส่วนตัว อาจจะเป็น 4 ปี ครั้งเหมือนฟุตบอลโลกก็ได้